

Redactie : Postbus 318
7400 AH Deventer
Telefoon : 0570 - 682116
Internet : www.pensioenfonds-tdv.nl
E-mail : info@pensioenfonds-tdv.nl

Juli 2007

Jaargang 9

Verkort Jaarverslag 2006

Deze pensioenblik geeft een samenvatting van het onlangs verschenen Jaarverslag 2006. Het volledige verslag kunt u vinden op onze website. Belangrijkste aspecten waren de invoering van de nieuwe pensioenregelingen en de verbetering van de financiële positie van het fonds.

Nieuwe pensioenregeling

In 2006 is de nieuwe pensioenregeling (pensioenregeling 2006) van kracht geworden voor alle deelnemers geboren na 31 december 1949. Aanpassing van de bestaande pensioenregeling (pensioenregeling 2004) was noodzakelijk in verband met het feit dat als gevolg van de Wet VUT, prepensioen en levensloop (VPL), die per 1 januari 2006 in werking is getreden, vanuit fiscale overwegingen de pensioenrichtleeftijd verhoogd diende te worden van 62 jaar naar 65 jaar. De regeling is zo ingericht dat door uitruil het pensioen vroeger kan worden naar 62 jaar met een pensioenuitkering die vrijwel op hetzelfde niveau uitkomt als die van de pensioenregeling 2004. Dit is mogelijk, omdat in de nieuwe regeling meer pensioen wordt opgebouwd.

Voor deelnemers geboren in 1950, 1951 en 1952 en deelnemers geboren tussen 1 januari 1953 en 1 januari 1973 die in 1998 deelnemer waren, zijn naast de pensioenregeling 2006 nog een aantal overgangsregelingen van toepassing.

Voor deelnemers geboren voor 1 januari 1950 blijft de pensioenregeling 2004 met pensioenrichtdatum van 62 jaar van toepassing. Voor deze deelnemers hoefden geen aanpassingen gemaakt te worden. Ook kunnen zij (voorwaardelijk) aanspraak blijven maken op de overgangsregeling TOP-SUM, een uitkering van ongeveer 80%

van het netto salaris op 56 jarige leeftijd. Wel heeft er een kleine opschuiving in de aanvangsdatum van deze overgangsregeling plaatsgevonden naarmate de deelnemer jonger is.

In vorige Pensioenblikken is uitgebreid aandacht besteed aan de nieuwe regeling.

De pensioenregeling voor deelnemers van SSC is niet veranderd aangezien de pensioenrichtleeftijd in hun regeling al 65 jaar was.

Uniform Pensioenoverzicht (UPO)

Om er voor te zorgen dat pensioenopgaven gemakkelijk vergelijkbaar en optelbaar zijn, hebben pensioenfondsen met elkaar afgesproken een uniform pensioenoverzicht te gaan verstrekken. Actieve deelnemers hebben eind 2006 de pensioenopgave (per 1 januari 2006) overeenkomstig het UPO ontvangen. Hiermee was het fonds één van de eerste pensioenfondsen die de pensioenopgaven volgens het UPO heeft verstrekt.

Premie

Vanaf 2004 wordt in principe een kostendekkende premie geheven. De ontvangen premie in 2006 bedroeg € 4,2 miljoen. Dit is beduidend lager dan de premie van ruim € 6 miljoen in 2005. Belangrijkste reden hiervoor is dat de werkgever in 2005 de voorziening voor de minimum pensioengarantie in één keer heeft afgefinancierd middels een éénmalige storting van de totaal verschuldigde premie. Door deze éénmalige bijdrage is de jaarlijkse bijdrage in de premie voor de minimum pensioen garantie vervallen. Een andere reden voor de daling van de premie was de afname van het aantal actieve deelnemers.

Als percentage over de pensioengrondslag bedroeg de premie voor het ouderdomspensioen 19,0% en was daarmee licht hoger dan in 2005 (18,2%). Daarnaast wordt er nog een premie betaald aan het PME voor de financiering van de TOP-SUM regeling. In 2006 bedroeg deze premie 7% van het pensioengevend salaris (2005: 6,5%).

Alle premies zijn voor 60% door de werkgever betaald en voor 40% door de werknemer.

Aanpassing pensioenaanspraken

Gezien de financiële situatie van het pensioenfonds aan het einde van 2005 en rekening houdend met het van kracht zijnde herstelplan (opgesteld in 2003), heeft het bestuur besloten om de verhoging van de rechten van gepensioneerden, slapers en actieve deelnemers per 1 januari 2006 te maximaliseren op het percentage dat in het herstelplan financieel mogelijk geacht wordt. Voor gepensioneerden en slapers bedraagt dit percentage 1% en voor actieve deelnemers 1,5%, zijnde de helft van de in het herstelplan veronderstelde inflatie van 2% per jaar en een loonstijging van 3% per jaar. Ten opzichte van respectievelijk de stijging van de relevante consumentenprijsindex van 1,38% en de CAO loonstijging van 1,76% betekende dit een toekenningspercentage van 72,5% voor gepensioneerden en slapers en 85% voor actieve deelnemers.

Als gevolg van de verbeterde financiële positie van het fonds heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2007 de rechten van pensioengerechtigden en gewezen deelnemers volledig te indexeren. Dit betekent een verhoging van 1,33%. In de nieuwe pensioenregeling wordt de verhoging in beginsel gebaseerd

op het Consumentenprijsindexcijfer (CPI) Alle Huishoudens in plaats van de CPI Alle Huishoudens Afgeleid van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Het verschil tussen beide is dat in de afgeleide prijsindex het effect van veranderingen in de tarieven van kostprijsverhogende belastingen (zgn. indirecte belastingen) en consumptiegebonden belastingen uit de prijsontwikkeling wordt geëlimineerd. Het bestuur is van mening dat de niet afgeleide reeks een betere weerspiegeling is van de prijsstijging waarmee pensioengerechtigden geconfronteerd worden. Wel houdt het bestuur zich het recht voor om hier in voorkomende gevallen van af te wijken.

In 2006 heeft er geen algemene loonstijging plaatsgevonden. Hierdoor hoefden de opgebouwde rechten van actieve deelnemers niet verhoogd te worden. Het bestuur heeft echter besloten om de actieve deelnemers een bescheiden verhoging van 0,2% toe te kennen.

Financiële positie van het fonds

In principe baseert het fonds zich voor de waardering van de Voorziening Pensioenverplichtingen (VPV) tot en met 2006 op een rekenrente van 4%, tenzij de marktrente lager is dan 4%. Dit laatste was het geval per 31 december 2005.

Doordat de waardering van de pensioenverplichtingen ultimo 2006 weer tegen 4% kon plaatsvinden (een voordeel van € 11,7 miljoen) en door het goede beleggingsresultaat is de dekkingsgraad, de gangbare maatstaf voor de financiële gezondheid van het fonds, met bijna 10% punt gestegen van 114,5% ultimo 2005 (op basis van de marktrente) naar 124,1% (op basis van de rekenrente van 4%). De verbetering was zodanig groot dat het reservetekort (ultimo 2005 -/-€ 25,5 miljoen) geheel verdwenen is en omgeslagen is in een bescheiden overschot van € 0,6 miljoen. Dit ondanks het feit dat de vereiste dekkingsgraad ook gestegen is als gevolg van een wijziging in de strategische beleggingsmix en in de VPV een extra voorziening is opgenomen van € 4,5 miljoen in verband met de na afloop van het boekjaar bekend geworden nieuwe overlevingstafels. Ultimo 2006 bedroeg de VPV € 296,2 miljoen (inclusief de voorziening voor herverzekerde rechten van € 4,5 miljoen) ten opzichte van € 302,7 miljoen ultimo 2005.

Pensioenwet

De belangrijkste ontwikkelingen voor 2007 voor het fonds zijn de invoering van de nieuwe Pensioenwet en het Financieel Toetsingskader (FTK) en het invulling geven aan de Principes voor goed pensioenfondsbestuur, zoals verankerd in de Pensioenwet. Als gevolg van de invoering van de Pensioenwet zullen veel documenten van het fonds in 2007 aangepast moeten worden. Het bestuur heeft een planning opgesteld en tijd ingeruimd bij haar bestuursvergaderingen om al deze documenten in 2007 te behandelen. Ter ondersteuning hierbij heeft zij uit haar midden een Pensioencommissie in het leven geroepen die samen met de medewerkers van het pensioenfonds veel van het voorbereidende werk verricht.

Principes voor goed pensioenfondsbestuur

Belangrijkste aspecten van de Principes zijn medezeggenschap van pensioengerechtigden, verantwoording afleggen door het bestuur en de organisatie van toezicht op het functioneren van het fonds.

In dit kader is eind 2006 aan de pensioengerechtigden een raadpleging over medezeggenschap voorgelegd. Er kon gekozen worden voor het instellen van een deelnemersraad of directe bestuursdeelname. Verheugend was het aantal reacties (1477) dat is binnengekomen. Dit betekent een respons van 40%. Een overgrote meerderheid stemde voor directe bestuursdeelname. De directe be-

stuursdeelname zal in de loop van 2007 geëffectueerd worden. Hier toe zullen de statuten van het fonds aangepast moeten worden. Voor de implementatie van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur heeft het bestuur een speciale commissie ingesteld. Deze commissie bestaat uit vertegenwoordigers van het bestuur, werkgever, werknemers, pensioengerechtigden en het pensioenfonds.

Verzekerden

In 2006 zette de daling van het totaal aantal verzekerden zich voort. Dit heeft twee structurele oorzaken: de voortgaande vermindering van zowel het aantal actieve deelnemers als van het aantal gewezen deelnemers.

Er gaan relatief veel deelnemers met pensioen waarvan de arbeidsplaats niet opnieuw ingevuld wordt. Hierbij speelt vervroegde uittreding een belangrijke rol. Deelnemers die gebruik hebben gemaakt van een vroegpensioenregeling/TOP-SUM tellen nog mee als actieve deelnemers totdat ze daadwerkelijk met pensioen gaan. Het is logisch dat er voor deze deelnemers geen nieuwe werknemers in de plaats komen. Daarnaast gaan de laatste jaren relatief veel pensioenen van gewezen deelnemers in. Omdat dit vaak kleine pensioenen betreft, worden deze veelal afgekocht.

Door waardeoverdrachten is het aantal deelnemers met 16 afgenomen en is per saldo € 0,1 miljoen (2004: € 0,3 miljoen) uitgekeerd.

In 2006 is in totaal € 17,3 miljoen (2005: 17 miljoen) aan pensioen uitgekeerd.

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Ouderdoms-pensioen	Partner-pensioen	Wezen-pensioen	Totaal
Stand per 1 januari 2006	¹⁾ 1.453	²⁾ 3.039	2.075	1.506	50	8.123
Nieuwe toetredingen	32					32
Herintreding			4	1	3	8
Premievrij geworden	-41	41				
Waardeoverdracht		-16				-16
Ingang pensioen	-75	-207	282	90		90
Overlijden	-6	-26	-130	-88		-250
Afkoop					-11	-11
Afkoop en andere oorzaken	-4	1	-170	-29		-202
Mutatie ex-partners		17				17
Saldo mutaties	-94	-190	-14	-26	-8	-332
Stand per 31 december 2006	1.359	2.849	2.061	1.480	42	7.791

- 1) In de standen per 1 januari 2006 en 31 december 2006 zijn respectievelijk 291 en 257 deelnemers begrepen met een (gedeeltelijke) premievrijstelling vanwege arbeidsongeschiktheid.
- 2) Inclusief ex-partners.

Beleggingen

Ook in 2006 bleef de economische groei wereldwijd hoog, maar was evenwichtiger verdeeld dan in de vorige jaren toen de groei sterk afhankelijk was van de groei in de VS. De renteverhogingen van de Federal Reserve (FED) hebben in de loop van 2006 effect gesorteerd. Vanaf het tweede kwartaal is de groei van de Amerikaanse economie duidelijk afgenomen. De economische afkoeling was voor de FED aanleiding om te stoppen met haar politiek van renteverhogingen. De economische vertraging in de VS had weinig uitwerking op de rest van de wereld. De groei in Emerging markets, met China voorop, bleef robuust. In Europa zette het in 2005 ingezette economisch herstel krachtig door. Tegen deze achtergrond was het logisch dat de ECB haar politiek van het optrekken van de in haar ogen extreem lage rente voortzette. De economische ontwikkeling in Japan was iets teleurstellend. De economische groei bleef wel ruimschoots positief, maar wist niet verder aan te trekken.

De aanhoudende sterke economische groei en goede bedrijfscijfers zorgden voor een positieve stemming op de aandelenmarkten wat resulteerde in rendementen in de dubbele cijfers voor de meeste markten.

De kapitaalmarktrente kende een periode van stijging in de eerste helft van het jaar en vervolgens een daling in de tweede helft van het jaar. Per saldo was de stijging van de 10 jaars rente over het hele jaar met 40 basispunten beperkt. Als gevolg van de renteverhogingen door de ECB steeg de rente van korte leningen veel meer. De vastgoedmarkt had wederom een uitzonderlijk goed jaar. Vooral de winkelsector presteerde goed, terwijl de kantorenmarkt een voorzichtiger herstel liet zien.

Beleggingsbeleid

Vooruitlopend op de introductie van het FTK is voor het strategische beleggingsbeleid 2006 besloten om het rendement van de verplichtingen (i.p.v. het rendement van een marktindex) te hanteren als benchmark voor de portefeuille vastrentende waarden en de portefeuille overige beleggingen. Tevens is besloten om de rentemismatch te verkleinen tot minimaal 50% van de rentevoeligheid van de verplichtingen.

Strategische asset allocatie

In de laatst uitgevoerde Asset Liability Management studie (2005) werd aanbevolen om het strategische gewicht van vastgoed, met name direct vastgoed, te verhogen. De uitbreiding is eind 2006 gerealiseerd. Daarnaast is het gewicht van aandelen licht verhoogd. Dit is ten koste gegaan van vastrentende waarden gezien de nog immer lage rentestanden.

Tactische asset allocatie

Gedurende het jaar is de portefeuille vastrentende waarden steeds verder verkleind, omdat door de aanhoudende lage rente de vooruitzichten van het te verwachten rendement t.o.v. andere beleggingscategorieën niet aantrekkelijk was. Wel is de duration van de portefeuille verhoogd. De gelden die vrij kwamen bij verkoop zijn aangewend om het gewicht van alle andere categorieën te verhogen. In december is door aankoop van een vastgoed object, het gewicht van direct vastgoed gestegen. De portefeuille overige beleggingen is geleidelijk gedurende het jaar uitgebreid. De uitbreiding van aandelen heeft halverwege het jaar plaatsgevonden, nadat zich op de aandelenbeurzen in mei en juni een aanzienlijke daling had voorgedaan.

De verhoging van de duration van de portefeuille vastrentende waarden is gedeeltelijk uitgevoerd middels de aankoop van rentefutures. Dit betroffen rentefutures op de Amerikaanse obligatiemarkt. De gedachte hierachter was dat de vooruitzichten van de Amerikaanse obligatiemarkt, gezien de afzwakking van de economie, beter waren dan die van de Europese obligatiemarkt. Deze strategie heeft goed uitgepakt. Aan het einde van het jaar bedroeg de duration van de portefeuille inclusief rentefutures 13,4 jaar (2005: 9 jaar).

In 2006 heeft het bestuur besloten om het beleid t.a.v. het beheer van de aandelenportefeuille te wijzigen. Aanleiding vormden de achterblijvende beleggingsresultaten over de voorgaande jaren. Besloten is om niet meer te beleggen in individuele aandelen op basis van advies van een beleggingsadviseur, maar over te gaan naar een portefeuille bestaande uit beleggingsfondsen. De selectie van beleggingsfondsen is uitbesteed aan Kempen & Co. De portefeuille is opgedeeld in een zogenaamde kernportefeuille bestaande uit fondsen (en/of futures) die zich in hun beleggingsbeleid sterk laten leiden door een benchmark en een portefeuille waar een benchmark een meer onder-

geschikte rol speelt. In laatstgenoemde portefeuille heeft de beheerder meer mogelijkheden om zijn beleid uit te voeren. Naar verwachting zal dit op lange termijn een hoger rendement opleveren.

Beleggingsresultaten

In 2006 behaalde het pensioenfonds een rendement van 11,1% (2005: 14,2%). Dit resultaat is exclusief het resultaat op renteaftdekking. Inclusief het resultaat van renteaftdekking bedroeg het rendement 10,8%. De vastgoedportefeuille leverde het hoogste rendement: 25,7% (2005: 15%). Dit is voor een groot gedeelte te danken aan de forse herwaardering van de portefeuille direct vastgoed. Daarnaast presteerden beursgenoteerde vastgoedfondsen uitzonderlijk goed. Ook op de portefeuille overige beleggingen werd een mooi rendement (23,9%) behaald. Dit is voor een groot gedeelte toe te schrijven aan de beleggingen in grondstoffen. De aandelenportefeuille behaalde een rendement in de dubbele cijfers (13,2%), maar dat was wel ruim minder dan vorig jaar (24%). Door de stijging van de rente was het resultaat op de portefeuille vastrentende waarden negatief.

Het afdekken van de dollar had in 2006 een positief effect op het rendement. Naar schatting heeft de afdekking het totale rendement met 0,6% positief beïnvloed.

Het rendement van de portefeuille lag ruim 3,5% boven het rendement van de strategische benchmark (7,4%). Alle portefeuilleonderdelen, behalve aandelen, droegen daar aan bij. Met name de portefeuilles vastgoed en overige beleggingen presteerden ruim boven de benchmark. De tactische asset allocatie (vooral door de overweging van aandelen en onderweging van vastrentende waarden) leverde een eveneens belangrijke bijdrage. Ten opzichte van andere pensioenfondsen laat het beleggingsresultaat zich het best vergelijken met de mediaan van de beleggingsresultaten van andere pensioenfondsen of met het gemiddelde van fondsen met vergelijkbare grootte. De mediaan van rendement van het WM universum kwam uit op 7,1%. Het gemiddelde rendement van de subgroep pensioenfondsen uit het WM universum met een grootte tussen € 250 miljoen en € 500 miljoen bedroeg 7,4%. Geconcludeerd kan worden dat de resultaten van het fonds hier gunstig bij afsteken.

Overzicht beleggingen (in %)

Beleggingscategorie	Strategische asset Allocatie 2006 (2005)	Beleggings- portefeuille ultimo 2006 (2005)	Rendement 2006 (2005)	Rendement benchmark 2006 (2005)
Vastrentende waarden	35 (40)	31,0 (38,2)	-1,9 (6,5)	-3,0 (5,3)
Aandelen	35 (34)	38,7 (37,1)	13,2 (24,0)	15,8 (22,5)
Vastgoed	25 (21)	26,2 (21,9)	25,7 (15,5)	14,4 (12,3)
Overige beleggingen	5 (5)	3,9 (1,9)	23,9	-3,0
Cash		0,2 (0,9)		
TDV Portefeuille	100 (100)	100 (100)	11,1 (14,3)	7,4 (12,4)

Meerjarenoverzicht

		2006	2005	2004	2003	2002
Aantal verzekerden per 31 december						
Deelnemers		1.359	1.453	1.586	1.611	1.719
Gewezen deelnemers		2.849	3.039	3.190	3.442	3.666
Pensioengerechtigden		3.583	3.631	3.640	3.661	3.664
		7.791	8.123	8.416	8.714	9.049
Pensioenen (x € 1.000)						
Premies en koopsommen		4.178	6.238	4.074	2.422	868
Pensioenuitkeringen		17.342	16.955	16.637	16.220	15.025
Pensioenvermogen		367.647	346.657	315.586	306.085	298.643
Voorziening Pensioenverplichtingen ¹⁾		296.246	302.753	288.255	284.210	272.538
Dekkingsgraad ¹⁾		124,1%	114,5%	109,5%	107,7%	109,6%
Beleggingen (x € 1.000)						
Belegd vermogen		364.140	342.429	309.825	298.128	291.006
Beleggingsopbrengsten						
- Direct		11.997	14.345	15.192	15.023	15.044
- Indirect		24.479	29.140	8.777	6.316	-31.523
Totaal beleggingsresultaat		11,1%	14,2%	8,1%	7,4%	- 5,2%
	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Pensioenuitvoeringsgegevens (x € 1)						
Franchise	13.057	13.057	16.468	16.027	17.573	17.020
Pensioenpremie						
- Ouderdompensioen (% van pensioengrondslag)	20,0%	19,0%	18,2%	17,1%	9,5%	0,0%
- Overbruggingspensioen (% van franchise)			3,6%	3,3%		
- Minimum pensioen garantie (% van salaris)			4,2%	4,4%		
Indexatie per 1 januari						
- Deelnemers	0,20%	1,50%	1,38%	0,00%	nvt	nvt
- Gewezen deelnemers	1,33%	1,00%	0,65%	0,99%	4,37%	4,68%
- Pensioengerechtigden	1,33%	1,00%	0,65%	0,99%	4,37%	4,68%

¹⁾ De Voorziening Pensioenverplichtingen is inclusief de voorziening voor de regeling Sociaal Plan en de voorziening voor herververzekerde rechten en is gebaseerd op een rekenrente van 4%, met uitzondering van 2005. In 2005 is de voorziening gebaseerd op de nominale marktrente van 3,75% per 31 december 2005.